

Írta: Makrai Józsefné

A LÁMPÁS '92 KIEMELTEN KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE NAPJAINKIG

Ez a magánalapítvány 1992-ben azzal a céllal jött létre, hogy a halmozottan sérült, értelmi fogyatékos, siket és nagyothalló, valamint mozgáskorlátozott, állami gondozásban élő fiatalok számára lakhatást biztosítson. A formáját „lakóotthonok” kialakításában vélték a legjobbnak, olyan otthonokban, melyek hasonlítanak a nem fogyatékos emberek otthonaihoz.

Célunk jelenleg is az, hogy az intézetben élő sérült embereket fel tudjuk készíteni az integrációra, segítsünk a szocializálódásukban, és lehetővé tegyük – nehéz helyzetük ellenére is – az emberhez méltó életet. Ez az igény később kibővült a munkanélküli, hajléktalan (értelmi fogyatékos és halmozottan sérült) emberek befogadásával is, de fogyatékos fiatalokat nevelő családok is kérték a segítségünket, továbbá speciális szakiskolák utógondozói fordultak még hozzánk.

1994-ben a „Lámpás '92” működési engedélye 40 főre szólt, egyidőben a „rehabilitációs intézményi” kijelöléssel, de egy év múlva már 80 főnek, és ma már hivatalosan 140 főnek adhat lakhatást.

Azóta kénytelenek vagyunk folyamatosan bővülni, és újabb gondozási formákat létrehozni. Az elmúlt évben bővítettük az eddigi gondozottaink körét sérült, fogyatékos, ezért hátrányos helyzetű, elsősorban állami gondozott gyermekek gondozásának és rehabilitációjának felvállalásával. Többek között a nehéz helyzetükre való tekintettel néhány halmozottan fogyatékos ül. hátrányos helyzetű roma családnak is otthont adtunk.

Házainkban értelmi fogyatékos, mozgássérült, süket, nagyothalló és halmozottan fogyatékos – többnyire pszichésen sérült – fiatalok élnek.

Az elmúlt év januárjától (1998. január 1-jétől) visszamenőleg megkaptuk a „kiemelten közhasznú” alapítványi minősítést a névhasználatban és a tevékenységi körünkben. Ma 21 lakóegységünkben (Budapesten és vidéki városokban) 140 sérült fiatal ember él, lehetőség szerint dolgozik is, és bízunk a további jobb sorsában.

Központunk Csömör, 2141. Ibolya u. 13-19., de intézményrendszerünk országos.

A házainkban szakképzett segítők dolgoznak, de mindenki annyi segítséget kap életviteléhez, amennyit igényel. A segítőink – mint megbízott „házvezetők” – az intézmény igazgatójával közösen az egész „otthon” életét irányítják.

Ennek érdekében alkalmazunk gyógypedagógust, szociális munkást, és segítségükkel minden egyes lakónknak egyéni fejlesztési programot dolgozunk ki, amely tartalmazza a személy jelenlegi állapotát, képességeit és az ezek fejlesztéséhez szükséges módszereket, technikákat. A lakhatáson felül feladatunknak tekintjük még az egészségügyi ellátást, a sérültjeink érdekvédelmét, és az önálló életre való felkészítésüket is.

Három fő intézménytípusra tagolódik otthonrendszerünk:

- Ápoló-gondozó és (80 fő elhelyezésére) Rehabilitációs Intézet
- Utógondozó Otthon (20 fő elhelyezésére)
- Családok Átmeneti Otthona (40 fő elhelyezésére)

Az Ápoló-gondozó és Rehabilitációs Intézet céljai azonosak a már ismertetett többi célokkal, miszerint a halmozottan sérült fiatalokat a hozzátartozóikkal (ill. a gondnokaikkal)

együttműködve a lehetőségeikhez mérten integráltan készítsük fel a beilleszkedésre. A hozzátartozó (szülő, testvér, rokon), ill. a gondnok vagy pártoló személlyel (hivatallal) való együttműködés fontos része integrációs programunknak.

A már régebben működő Utógondozó Otthonunk szintén volt állami gondozott fiatalokkal (a korhatár a 24. életévük betöltése) foglalkozik, akik még fogyatékosak is, ezért nehezen illeszkednek be a közösségbe, így önálló életük megkezdéséhez segítségre van szükségük. Itt irányítás, gondoskodás, és megfelelő otthonos környezetben harmonikus életvitel biztosítható nekik, de közvetve megtanulhatják a társadalmi normákat, elvárásokat és ezek alkalmazását a majdani önálló életvitelükben.

A segítők együtt laknak, vagy baráti „jószomszédi” viszonyban vannak az itt lakókkal, így figyelemmel tudják kísérni a fejlődésüket és a mindennapjaikat, közösen irányítva az otthonuk életét.

Fontos a megfelelő „minta” biztosítása, alapvető emberi értékek közvetítése. A „legfiatalabb” létesítményünket, a Családok Átmeneti Otthonát a súlyosabb állapotú, önálló életre képtelen fiatalok részére 1998. szeptemberében nyitottuk meg. Az intézmény által gondozott családokból a szülők túlnyomó része állami gondozásban nőtt fel, és többségük enyhe fokú értelmi fogyatékos és hallássérült.

A cél, hogy az itt élő emberek – az ismert egyéb célrendszerünk mellett – meleg családi szeretetet, és otthoni légkör megteremtését is tapasztalhassák, megtanulhassák. Az általunk nyújtott ellátás alapja a család szuverinitását lehetővé tevő (külön lakásokban) történet elhelyezés. A szülői teendőket családmóddal nélkül látják el a segítségünkkel. A 13 családban ma 19 ép, egészséges gyermeket nevelnek sérült fiatalok. A három „egységünk” egymással összhangban, a másik tapasztalatait is hasznosítva végzi feladatait. Nálunk nem az intézmény az elsődleges, hanem a sérült fiataljaink vágyai, szükségletei, amelyek meghatározzák a munkánk módszereit, ehhez igazítjuk az intézménytípust, és ehhez próbálunk rugalmasan alkalmazkodni fejlesztőmunkában is.

Célunk az, hogy a nálunk lakó fiatalok kiteljesíthessék a bennük rejlő képességeket, személyiségük gazdagodjék, tanulhassanak, dolgozhassanak, szórakozhassanak, mint bárki más (természetesen mindezt megváltozott állapotuk messzemenő figyelembevételével). Alapértékeink és elvünk az, hogy a sérült ember ugyanolyan fontos tagja a társadalomnak, és szeretnénk olyan környezetet biztosítani a számára, amelyben megtanulhatja érdekeit érvényesíteni, és az önálló életéhez szükséges kötelezettségeket, társadalmi normákat el tudja sajátítani készségein. Törekvésünk olyan intézménnyé válni, amely – céljai és alapértékei jegyében – képes tenni kliensei és környezete baráti együttélésének megteremtéséért valamit, még akkor is, ha csak kis lépésekben megy ez.

Nagy gondunk, hogy sajnos „telt házzal” működünk, mivel anyagi keretünkben sok pénzt visz el az otthonok működtetése, magasak a dologi kiadások (utaztatás, étkeztetés, kultúrára nevelés, javíttatás stb.) Így lakóegységeink felújítására, bővítésére, új férőhelyek létesítésére már alig jut ebből. A házak nagy részét béreljük, ugyanis már nincs pénzünk saját alapítványi lakások vásárlására. A bérlemények tulajdonosai pedig mindig emelnek az árakon, amelyet csak nehezen tudunk kifizetni. Támogatóink száma nem túl nagy, így az önfenntartás mellett a fejlesztésekre nem juthat pénz. A rászoruló fiatalok köre, létszáma egyre gyorsabban növekszik és előfordulhat, hogy nem tudjuk őket befogadni. Gondolni sem merünk arra, hogy mitévők lehetnek majd ők – egyedül.

Projektünk az egész országban egyedülálló, hiszen rajtunk kívül sehol sem fogadnak be sérült családokat (ill. az életben egyedülálló kisgyermekes fogyatékos mamákat, papákat és gyermekeiket), valamint család nélküli állami gondozott sérült gyermekeket, fiatalokat.